

OPINIÓ
CATEDRÀTIC D'ENGINYERIA QUÍMICA, UNIVERSITAT DE
GIRONA
- 25 maig 2020 2.00 h

TRIBUNA

L'aigua i les seves lliçons

MANEL POCH - CATEDRÀTIC D'ENGINYERIA QUÍMICA, UNIVERSITAT DE GIRONA

L'estiu del 1854, al barri del Soho de la ciutat de Londres, centenars de persones van començar a morir per una malaltia que es va identificar com el còlera. Aquesta situació no era nova. El còlera era una malaltia que ja havia provocat milions de víctimes en pandèmies anteriors, perquè no se sabia com controlar-la i fins i tot es desconeixia com es transmetia. Però, en aquell moment, algú va intentar una aproximació diferent. Un metge, el Dr. John Snow, va identificar que majoritàriament procedia del consum d'aigua d'una font contaminada per aigües fecals.

Aquesta aproximació no només va reduir el nombre de víctimes en aquell moment, sinó que va provocar una cosa molt més important, va posar en marxa el que en el sector es va anomenar l'aigua 2.0, una nova manera d'afrontar el problema. Un canvi disruptiu de gestionar el recurs, una aliança entre ciència, tecnologia i percepció social que s'ha demostrat prou exitosa, de manera que, per exemple, en el nostre país, ja fa anys que aquesta malaltia no provoca cap mort. En aquest sentit, m'agradaria pensar que

els guionistes de *Joc de trons* van retre homenatge a aquest metge posant el seu nom a l'heroi que permet que els bons guanyin la guerra. Segurament alguna cosa podem aprendre d'aquest episodi i, personalment, entenc que n'hi ha tres de remarcables.

La primera. Quan es treballa coordinadament, quan s'aprofiten totes les capacitats de la gent, els resultats que s'obtenen són espectaculars. I aquí s'ha de fer referència tant als professionals (científics, tecnòlegs...) que ens ajuden a definir, construir i operar les infraestructures necessàries com el suport social per realitzar aquestes iniciatives. És amb la integració de diferents experteses, conjuntament amb l'obertura a noves idees, com es pot afrontar amb més èxit el problema.

La segona. No es pot abaixar mai la guàrdia. Ens hem de conscienciar que no existeix el risc zero, i hem estar sempre vigilants. Perquè la nostra relació amb virus i bacteris, vells coneguts que ens acompanyen des de fa prou temps, és com la Reina Vermella d'*Alicia en Terra de Meravelles*. Ens anem movent simultàniament en un entorn amb el qual anem co-evolucionant, una interacció sense la qual no hauríem arribat on som ara. Per això ens equivocariem si creguéssim que ens podem aïllar de la natura. Al contrari, és coneixent-la millor com hi podrem conviure, perquè en formem part.

La tercera. Hi ha un aspecte que no hauríem d'oblidar mai. I és que encara que nosaltres tinguem un sistema que ens permet disposar d'aigua amb totes les garanties, aquesta situació no és generalitzada a tot el món. Segons l'OMS, cada any continuen morint milers de persones per aquest còlera que nosaltres hem erradicat. I és que disposar de la tecnologia necessària per afrontar un repte no en garanteix l'èxit. S'ha de disposar també d'un increment permanent de la voluntat de solidaritat.

